proLékaře.cz | 30.10.2026

DOSTUPNÉ MATERIÁLY PRO TERAPII AFÁZIE V KLINICKÉ PRAXI

Mgr. Petr Šmíd, DiS.

Hamzova odborná léčebna pro děti a dospělé, Košumberk 80, 538 54 Luže
smid@hamzova-lecebna.cz

Mezi klinickými logopedy jsou často slyšet stesky po kvalitních terapeutických materiálech, které jsou určeny pro práci s dospělými pacienty, zejména s diagnózou afázie a kognitivně-komunikační poruchou. V porovnání s množstvím materiálů a pomůcek pro dětské pacienty není podkladů pro práci s dospělými mnoho, ale lze najít takové, které jsou kvalitní a mohou pomoci nejen samotným pacientům, ale také klinickým logopedům.

Existuje řada kreativních kolegů a kolegyň, kteří vytvářejí kvalitní materiály vhodné pro práci s osobami s afázií. Další skupinou jsou studenti, kteří vytvářejí materiály v rámci svých bakalářských a diplomových prací. Specifickou kategorií jsou pracovní listy a cvičení určená pro stále se rozšiřující skupinové terapie.

Existují však i takové pomůcky, které nepocházejí z „kuchyně" klinické logopedie. V terapii afázie lze rovněž využít pomůcky a materiály z nejrůznějších obchodů či od výrobců a distributorů deskových her.

V níže uvedeném seznamu lze nalézt i publikace a sady pro trénink kognitivních funkcí. Takových publikací začíná v poslední době přibývat, jednak vzhledem k vzrůstajícímu povědomí o poruchách kognitivních funkcí, jednak kvůli jejich narůstající četnosti.

Nelze opomenout počítačové programy a aplikace pro tablet. Jde o programy, které jsou buď přímo určené k logopedické terapii (Afatický slovník), nebo jde o programy, které jsou primárně určené pro zábavu (Slovo Mistr), ale v logopedické terapii najdou své uplatnění.

Jsem si vědom, že jistě nejsou uvedeny všechny dostupné materiály k terapii pacientů s výše zmíněnými diagnózami. Bude tedy inspirativní a přínosné, pokud se tento seznam bude nadále rozrůstat a aktualizovat, například na webu AKL.

1. CSÉFALVAY, Zsolt a Marta KLIMEŠOVÁ a Milena KOŠŤÁLOVÁ. *Diagnostika a terapie afázie, alexie, agrafie: (manuál).* Překlad Marta Klimešová. [Praha]: Asociace klinických logopedů ČR, 2003. [cca 490] s. ISBN 80-903312-0-3
2. BLATNÁ, Kateřina. *Využití terapeutického materiálu v logopedické intervenci v iniciální fázi afázie.* Brno, 2014. Diplomová práce. Masarykova univerzita. Vedoucí práce doc. PaedDr. Jiřina Klenková, Ph.D. Materiál dostupný z: http://www.fnbrno.cz/nemocnice-bohunice/neurologicka-klinika/pracoviste-klinicke-logopedie/t4555
3. ŠMÍD, Petr. *Využití terapeutického materiálu v logopedické intervenci funkcionální komunikace.* Brno, 2013. Diplomová práce. Masarykova univerzita. Vedoucí práce doc. PaedDr. Jiřina Klenková, Ph.D. Materiál dostupný z: http://www.fnbrno.cz/nemocnice-bohunice/neurologicka-klinika/pracoviste-klinicke-logopedie/t4555
4. Další materiály k terapii afázie dostupné z: http://www.fnbrno.cz/nemocnice-bohunice/neurologicka-klinika/pracoviste-klinicke-logopedie/t4555
5. ČECHÁČKOVÁ, Miloslava. *Textová a obrázková cvičebnice pro nemocné s poruchou řečových funkcí – afázií.* Olomouc: [s. n.], 1998, 276 s.
6. MALÍKOVÁ, Petra. *Pracovní karty na procvičení fatických funkcí.* Ilustrovala Tereza Soldánová. [Česko: s.n., 2010]. ISBN 978-80-254-7888-2
7. TRUHLÁŘOVÁ, Marie. *Obrázkový slovník pro afatiky.* Ilustroval Václav Křížek. Praha: Avicenum, 1973.

Mgr. Petr Šmíd, DiS.

proLékaře.cz | 30.10.2026

8. PUMPRLA, Roman. *Tematický soubor obrázků: 424 obrázků a názvů na téma rodina, tělo, zvířata, ovoce.* Ilustroval Zdeněk Skřivánek. Praha: LOGOS-RP, 2002.
9. Afatický slovník: pomůcka pro afatiky. *Afatický slovník – pomůcka pro afatiky* [online]. 2009 [cit. 2017-05-12]. Dostupné z: http://slovnik.kvalitne.cz
10. MIMROVÁ, Milada. *Afázie: soubor cvičných textů pro reedukaci afázie.* Praha: Triton, 1998. ISBN 80-85875-81-0.
11. LASOTOVÁ, Naděžda. *Pracovní listy pro trénink konverzace.* Brno: Spolek ProAfázie, 2013. Dostupné z: http://www.proafazie.cz/news/pracovni-listy-pro-trenink-konverzace1/
12. KOTLÍNOVÁ, Ludmila. *Logopedická terapie – pracovní sešit I, II.* Praha, 2013. Dostupné z: http://www.logopedie-kotlinova.cz/sluzby
13. BROŽEK, Ľuba a Barbora POLÁKOVÁ. *Dejme mozky dohromady: skupinová kognitivní rehabilitace a reedukace jazykových funkcí.* Praha: Stanislav Juhaňák – Triton, 2016. ISBN 978-80-7553-094-3
14. WIEDERMANN, Ingrid a Zsolt CSÉFALVAY. *Afázia – príručka pre rodinných príslušníkov pacienta s afáziou.* Bratislava: Ing. Peter Kaminský, 2011. ISBN 978-80-968867-2-2
15. KOŠŤÁLOVÁ, Milena a Mariana MAREŠOVÁ. *AZ individuální slovník.* Brno, 2017. Dostupné z: http://www.fnbrno.cz/nemocnice-bohunice/neurologicka-klinika/pracoviste-klinicke-logopedie/t4555
16. Albi – vzdělávací hry: http://www.albi.cz/hry-a-zabava/rodinne-a-strategicke/vzdelavaci-hry/
17. Příběhy z kostek – Rory's Story cubes – dostupné ve více obchodech a e-shopech.
18. Vyprávěcí kostky – Flying Tiger Copenhagen – Česká republika
19. Multip: Aktivizace a terapie. MULTIP MORAVIA s. r. o. [online]. 2017 [cit. 2017-05-12]. Dostupné z: http://www.multip.cz/aktivizace-aterapie
20. Sensa shop. Sensa shop [online]. [cit. 2017-05-12]. Dostupné z: http://www.sensa-shop.cz/vek/seniori/f7:68
21. MENTIO – https://www.mentio.cz
22. Afatický slovník. *Afatický slovník* – Logopedia, z. s. [online]. [cit. 2017-05-12]. Dostupné z: http://logopedia.cz – aplikace pro Android
23. Co to je? (logopedie) – Antonín Stoklásek – aplikace pro Android
24. Poznej slovo – Martin Řehánek – aplikace pro Android
25. Hledání slov – The Angry Kraken – aplikace pro Android
26. Slovomistr – Words Puzzle Games – aplikace pro Android
27. SOLNÁ, Gabriela. Pro dospělé/i-logo.cz. SOLNÁ, Gabriela. Logopedie pro iPad [online]. 2015 [cit. 2017-05-12]. Dostupné z: http://www.i-logo.cz/?page_id=8
28. Sada pro kognitivní trénink I, II – již není v prodeji.
29. Sešity pro trénování paměti a dalších kognitivních funkcí. Dostupné z: http://www.alzheimer.cz/e-shop/pomucky/16-sesity-pro-trenovani-pameti-a-dalsich-kognitivnich-funkci-obe-obtiznosti-sada-sesitu-i-x/
30. Sada pro individuální kognitivní trénink. Dostupné z: http://www.alzheimer.cz/e-shop/pomucky/33-sada-pro-individualni-kognitivni-trenink/
31. HOLMEROVÁ, I.; SUCHÁ, J.; HORT, J. *Materiály pro pacienty a pečující, Cvičte si svůj mozek I., II., III. Vzpomínkovi.* [Online] 2007. [Citace: 10. 8. 2009.] Dostupný z: http://www.vzpominkovi.cz/odborna-verejnost/materialy-propacitnety-a-pecujici>
32. Paměť 3D – dostupné z: http://alexander.pexi.cz/e-shop/detail/979
33. ORLÍKOVÁ, Hana a Aleš ČUMA. *Minisada pro trénink paměti.* Centrum pro výzkum, diagnostiku a léčbu Alzheimerovy nemoci, Praha: Grifart. ISBN 978-80-260-2253-4 Dostupné z: http://cvicmepamet.cz
34. ŠTEŇOVÁ, Veronika a Daniela OSTATNÍKOVÁ. Kognitívne funkcie a ich rehabilitácia v klinickej praxi. 1. vyd., Bratislava, 2011. ISBN 97-80-89113-89-7
35. Brain Jogging: HAPPYneuron BrainJogging [online]. c2017 [cit. 2017-05-12]. Dostupné z: http://www.brainjogging.cz
36. SUCHÁ, Jitka. *Trénujte si paměť.* Praha: Portál, 2010. ISBN 978-80-7367-791-6.
37. SUCHÁ, Jitka. *Zábavné kvízy pro každý věk.* Praha: Portál, 2015. ISBN 978-80-262-0809-9.
38. SUCHÁ, Jitka. *Skupinové hry pro cvičení paměti v každém věku.* Praha: Portál, 2012. ISBN 978-80-262-0059-8.
39. SUCHÁ, Jitka. *Cvičení paměti pro každý věk: testy na paměť a logiku.* Praha: Portál, 2007. ISBN 978-80-7367-199-0.
40. SUCHÁ, Jitka. *Trénink slovní zásoby pro každý věk.* Praha: Portál, 2014. ISBN 978-80-262-0594-4
41. POWELL, Trevor J. a Kit MALIA. *Cvičebnice pro lidi po poranění mozku: cvičení z oblasti kognitivní rehabilitace.* Praha: Cerebrum – Sdružení osob po poranění mozku a jejich rodin, 2013. ISBN 978-80-904357-7-3.
42. KLUCKÁ, Jana a Pavla VOLFOVÁ. *Kognitivní trénink v praxi.* 2., rozšířené vydání. Praha: Grada, 2016. Psyché (Grada). ISBN 978-80-247-5580-9.
43. POKORNÁ, Jaroslava a Milena VRÁNOVÁ. *Přehled české výslovnosti: logopedická a ortoepická cvičení pro dospělé.* Praha: Portál, 2007. ISBN 978-80-7367-169-3.
44. Fler - www.fler.cz – jako inspirace např. prodejce „U člověka" (aktivizační a terapeutické pomůcky pro dospělé se zdravotním znevýhodněním)
45. Pinterest – www.pinterest.com – jako inspirace
46. Logico Piccolo, dostupné z http://www.mutabene.cz/logico-piccolo/c-1165/sady vyzkoušené s dospělými:
    - Prvouka - Jak se co dělá (produktové číslo 1503)
    - Paměť a logika – Část 1 – Geometrické tvary a panáčci (produkt. č. 1901)
    - Čtení s porozuměním – Naše zvyky 2 – Vánoce (produkt. č. 1481)
    - Základní cvičení 1 – Rozšíření slovní zásoby (produkt. č. 1401)
    - Oko a ruka – Skládej a porovnávej! (produkt. č. 1702)